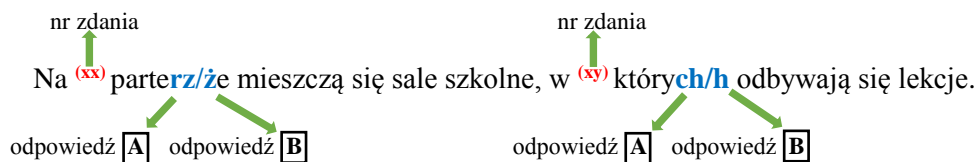




5

### Część pierwsza.

Przeczytaj uważnie tekst, zwracając uwagę na wyróżnione na niebiesko wyrazy. W każdym z nich podano dwie odpowiedzi dotyczące pisowni. Wybierz tę właściwą i **przenieś ją na kartę odpowiedzi** zgodnie ze wzorem:



Staś urodził się, <sup>(1)</sup> wych/hował i doszedł do czternastego roku życia w Port-Saidzie, nad kanałem, <sup>(2)</sup> wskó/utek czego inżynierowie, koledzy ojca, nazywali go „dzieckiem pustyni”. <sup>(3)</sup> Pó/óźniej, będąc już w szkole, towarzyszył czasem ojcu lub panu Rawlisonowi, w czasie wakacji i świąt, w wycieczkach, jakie z obowiązku musieli czynić od Port-Saidu aż do Suezu, dla <sup>(4)</sup> rewizji/ii robót przy wale i przy <sup>(5)</sup> pogłęb/ębieniu <sup>(6)</sup> łorz/żyska kanału. Znał wszystkich — <sup>(7)</sup> za równo/ zarówno inżynierów i urzędników komory, jak i robotników, <sup>(8)</sup> a/ Arabów i Murzynów. Kręcił i wkręcał się wszędzie, wyrastał, gdzie go nie posiali, robił długie wycieczki wałem, jeździł łódką po Menzaleh i zapuszczał się <sup>(9)</sup> nieraz/ nie raz dość daleko. <sup>(10)</sup> Prz/szeprawiał się na brzeg arabski i dorwawszy się do czyjego bądź konia, a w braku konia — do wielbłąda, a nawet i osła, udawał farysa w pustyni, słowem, jak się wyrażał pan Tarkowski, „bobrował” wszędzie i każdą wolną od nauki chwilę spędzał nad wodą.

Ojciec <sup>(11)</sup> niesprzeciwiał/nie sprzeciwiał się temu wiedząc, że wiosłowanie, konna jazda i ciągłe życie na <sup>(12)</sup> śwież/rzym powietrzu wzmacnia zdrowie chłopca i rozwija w nim zaradność. <sup>(13)</sup> Jakoż/sz Staś wyższy był i silniejszy, <sup>(14)</sup> niż/sz bywają chłopcy w jego wieku, a dość mu było spojrzeć w oczy, by odgadnąć, że w razie jakiego wypadku prędzej zgrzeszy zbyt <sup>(15)</sup> zuch/hwałości niż bojaźnią. W czternastym roku życia był jednym z <sup>(16)</sup> najleprz/szych pływaków w Port-Saidzie (...). Strzelając z karabinków małego kalibru — i tylko kulami, do dzikich kaczek i do egipskich gęsi, wyrobił sobie niechybną rękę i oko. Marzeniem jego było polować kiedyś na wielkie zwierzęta w Afryce Środkowej; chciwie też słuchał opowiadań Sudańczyków zajętych przy kanale, którzy spotykali się w swej ojczyźnie z wielkimi drapieżnikami i gruboskórnymi.

Miało to i tę <sup>(17)</sup> koż/rzyść, że uczył się zarazem ich języków. Kanał <sup>(18)</sup> S/sueski nie dość było przekopać, trzeba go jeszcze i utrzymać, gdyż inaczej piaski z pustyni, leżących po obu jego brzegach, zasypałyby go w ciągu roku. Wielkie dzieło Lessepsa wymaga ciągłej pracy i czujności. Toteż do dziś dnia nad jego pogłębieniem pracują pod dozorem biegłych inżynierów potężne maszyny i tysiące robotników. Przy przekopywaniu kanału pracowało ich dwadzieścia pięć tysięcy. Dziś, wobec dokonanego dzieła i ulepszonych nowych maszyn, potrzeba ich znacznie mniej, <sup>(19)</sup> jednak że/ jednakże liczba ich jest dotychczas dosyć znaczna. Przeważają <sup>(20)</sup> wśród/ wśród nich ludzie miejscowi, nie brak jednak i Nubijczyków, i Sudańczyków, i Somalisów, i rozmaitych Murzynów mieszkających nad Białym i Niebieskim Nilem, to jest w okolicach, które przed powstaniem Mahdiego zajął był rząd egipski. Staś żył ze wszystkimi za pan brat, a mając, jak zwykle Polacy, nadzwyczajną zdolność do języków poznał, sam nie wiedząc jak i kiedy, wiele ich narzeczy.

{ Henryk Sienkiewicz : „ W pustyni i w puszczy ” – fragmenty }

## Część druga.

Przeczytaj uważnie polecenia, wybierz prawidłową odpowiedź (jedną) i **przenieś ją na kartę odpowiedzi.**

**21. Kolegami ojca Stasia byli inżynierowie. Czy inne formy tego rzeczownika: inżynierzy i inżynierki są poprawne?**

- A. obie formy są poprawne       B. tylko „inżynierzy” to forma poprawna       C. tylko „inżynierki” to forma poprawna

**22. W rzeczowniku „inżynier” występuje „ż”, ponieważ:**

- A. to rzeczownik rodzaju męskiego       B. „ż” jest tu niewymienne       C. „ż” występuje po spółgłosce „n”

**23. W tekście pojawia się wyraz „ urzędników”. Jakie zasady ortograficzne warunkują zapis tego rzeczownika:**

- A. „u” na początku większości rzeczowników; „rz” niewymienne; „ó” w zakończeniu wyrazu „ów”  
 B. „u” na początku większości rzeczowników; „rz” wymienia się na „r”; „ó” w zakończeniu wyrazu „ów”  
 C. „u” na początku większości rzeczowników; „rz” niewymienne; „ó” niewymienne

**24. Pisownia którego wyrazu została wyjaśniona błędnie:**

- A. robót – wymiana „ó” na „o”  
 B. chciwie – wymienia się na „sz” w wyrazie pokrewnym  
 C. trzeba – „rz” po spółgłosce

**25. Staś robił długie wycieczki. A gdyby robił krótkie, to jak brzmiałaby forma tego przymiotnika:**

- A. nie najdłuższe       B. nie najdłuższy       C. nienajdłuższy

**26. Który wyraz bliskoznaczny do czasownika *towarzyszyć* został zapisany prawidłowo:**

- A. współ uczestniczyć       B. współuczestniczyć       C. współuczestniczy

**27. Bohater powieści *wkręcał się wszędzie, gdzie go nie posiali*. Z jakimi jeszcze częściami mowy „ nie ” piszemy oddzielnie:**

- A. przymiotnikami w stopniu równym       B. rzeczownikami       C. bezokolicznikami

**28. Fragment tekstu mówi o mieszkających nad Białym i Niebieskim Nilem.**

**Dlaczego te przymiotniki zostały napisane wielką literą:**

- A. są to nazwy własne  
 B. z szacunku dla mieszkańców  
 C. kolory nazywające rzeki zawsze piszemy wielką literą

**29. W której z par wyrazów pojawił się błąd:**

- A. na rzeczy, narzeczy       B. rząd, porządek       C. w śród, po śród

**30. Narrator wspomina o wielkich drapieżnikach. Która zasada nie dotyczy pisowni „ż”:**

- A. występuje zawsze na początku wyrazu       B. występuje po l, r, m       C. wymienia się na g, dz, h

**31. W przytoczonym tekście pojawia się wiele wyrazów, w których „rz” występuje po literze „p”.**

**Po jakich jeszcze spółgłoskach (poza kilkoma wyjątkami) piszemy „rz”:**

- A. b, t, m       B. g, k, ch       C. j, w, l

**32. Część wyrazu można przenieść do nowej linii w następujący sposób:**

- A. gruboskó- rny       B. grubo- skórnny       C. grub-oskórnny

**33. Pisownia wyrazu ulepszonych zgodna jest z zasadą, że „ u” piszemy:**

- A. na początku wyrazu       B. w określonych formach przymiotnika       C. w zdrobieniach

**34. Bohater wyrobił sobie niechybną rękę(...), czyli celną. Który synonim tego przymiotnika został zapisany błędnie:**

- A. arcy- mistrzowska       B. bezkonkurencyjna       C. pierwszorzędną

**35. Ile błędów znajduje się w zdaniu:**

Staś Tarkowski jest nie przeciętnym chłopcem, który przerzywa wiele niezapomnianych przygód, w trakcie których czychają na niego liczne nie bezpieczeństwa i zagrożenia, ale wychodzi z nich zwycięzko.

- A. 3       B. 4       C. 5